

NULÁK
William
Gibson

NULÁK

WILLIAM GIBSON

NULÁK

Z angličtiny preložil
Patrick Frank

slovar

Copyright © 1986 by William Gibson

This edition is published by arrangement with Sterling Lord Literistic, Inc.
and Andrew Nurnberg Associates Prague.

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2022

Translation © Patrick Frank 2022

ISBN 978-80-556-5703-5

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat' ani šíriť v nijakej forme, žiadnymi prostriedkami, ani elektronickými, ani mechanickými, ani vo forme fotokópií, nahrávok, prostredníctvom súčasného a ani budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

PRE MOJU D

*Chcem s tebou urobiť,
čo robí jar
s čerešňami.*

– Neruda

*Pri signalizácii prerušenia
vráť čítač inštrukcií na nulu.*

OSVEDČENÁ ZBRAŇ

V Naí Dillí naňho nasadili výbušného psa. Bol naprogramovaný na Turnerove feromóny aj farbu vlasov a dobehol ho na ulici Čandní Čauk. K BMW z požičovne sa predral lesom hnedých nôh a kolies rikší. Obsahoval kilogram rekryštalizovaného hexogénu a vložiek TNT.

Nevidel, ako sa k nemu blíži. Posledné, čo si pamätal z Indie, bola ružová omietka hotela Chuš-Oil.

Keďže mal dobrého agenta, mal aj dobrú zmluvu. Keďže mal dobrú zmluvu, hodinu po výbuchu bol v Singapore. Aspoň teda z veľkej časti. Holandský chirurg rád žartoval o tom, že istá nešpecifikovaná časť z Turnera nestihla prvý let z Palam International a musela stráviť noc v špeciálnej prepravke na letisku.

Holandžanovi a jeho tímu trvalo tri mesiace, kým ho dali znova dokopy. Naklonovali preňho meter štvorcový kože a nechali ju dorásť na plátoch kolagénu s polysacharidmi zo žraločích chrupaviek. Penis a oči kúpili na otvorenom trhu. Oči boli zelené.

Väčšinu z tých troch mesiacov strávil v umelo generovanom simstimovom konštrukte zobrazujúcom idealizované detstvo v Novom Anglicku minulého storočia. Holandžanove návštevy boli ako sny za ranného šera – nočné mory, ktoré sa rozplynú, keď slnko dosiahne do žalúzií okna na poschodí. Hlboko v noci tam bolo cítiť ľalie. Čítal Conana Doylea vo svetle šesťdesiatwattovej lampy pod pergamenovým tienidlom s vytlačenými plachet-

nicami. Masturboval do vône čistých bavlnených obliečok a myslel na mažoretky. Holanďan si otváral dvere jeho zadného mozgu a chodil nimi klásť otázky, no ráno ho mama volala dolu na lupienky, vajcia so slaninou a kávu s mliekom a cukrom.

No a raz ráno sa zobudil v cudzej posteli. Holanďan stál pri okne, cez ktoré prenikala tropická zelená a také ostré slnko, až z neho pálili oči. „Môžete ísť domov, Turner. Skončili sme s vami. Ste ako nový.“

Ako nový. Aký? Dobrý? To nevedel. Zobral si od Holanďana veci a odletel zo Singapuru. Jeho domovom sa stal hotel Hyatt na ďalšom letisku.

A ďalšom. A ďalšom.

Lietal ďalej a ďalej. Jeho kreditný čip mal podobu čierneho štvorcového zrkadielka so zlatým lemom. Keď ho ľudia za pultom videli, usmievali sa. Dvere sa pred ním otvárali a za ním zavrárali. Kolesá sa dvíhali zo štartovacej dráhy, drinky prichádzali, večere sa podávali.

Na letisku Heathrow sa z prázdneho neba odlepil kus spomienok a spadol rovno naňho. Vygrcal sa do modrého plastového koša bez toho, aby ho to čo i len spomalilo. Keď sa dostal k pultu na konci chodby, vymenil si letenku.

Letel do Mexika.

ZOBUDIL sa na rachot oceľových vedier na keramickej podlahe, mokré čvachtanie handier a dotyk teplého ženského tela.

Miestnosť okolo neho pôsobila dojmom vysokej jaskyne. Od holých bielych stien sa až príliš jasne odrážali všetky zvuky a do práce chyžných prenikal šum morských vln. Obliečka, čo zvieral v prstoch, bola z drsného ľanu zjemneného nekonečným praním.

Spomenul si na slnko prenikajúce cez veľké farebné sklo. Bar na letisku Puerto Vallarta. Musel ísť dvadsať metrov od lietadla a privierať oči pred slnkom. Spomenul si na zdochnutého netopiera na betónovej ploche.

Spomenul si na jazdu autobusom, na horskú cestu, na smrad spaľovacieho motora, na predné sklo lemované pohľadnicovými

hologramami modro-ružových svätcov a svätíc. Strmé svahy si nevšimal, oči mal len pre ružové plexisklo a trhaný tanec ortuti v jeho strede. Pre guľu na oceľovej radiacej páke, trocha väčšiu od bejzbalovej loptičky. Odliali ju okolo prikrčeného pavúka z priezračného skla, napoly vyplneného ortuťou. Keď šofér radil v ostrých zatačkách, lietala zo strany na stranu, na rovinkách sa chvela a prelievala. Tá guľa bola trápna, ručne robená, zlovestná. Bola tam, aby ho privítala v Mexiku.

V desiatke mikrosoftov od Holanďana bol aj jeden, ktorý mu umožnil relatívne plynulo hovoriť po španielsky, no vo Vallarte si siahol za ľavé ucho a miesto neho strčil do slotu iba záslepku. Zakryl ju mikroporéznu záplatou s telovým odtieňom. Jeden z cestujúcich niekde vzadu mal pustené rádio. Plechový pop v ňom z času na čas prerušovala litánia desaťciferných čísel vylosovaných v štátnej lotérii.

ŽENA vedľa neho sa zavrtila v spánku.

Podvihol sa na lakti a pozrel sa na ňu. Mala zvláštnu tvár – celkom inú ako tie, na ktoré ho pripravil život v hoteloch. Čakal by rutinnú krásu ako výsledok lacnej kozmetickej chirurgie a neúprosného darvinizmu módy – archetyp postavený na mediálnych ksichtoch z posledných piatich rokov.

Kostná štruktúra jej tváre pôsobila archaicky, tak trochu ako z amerického Stredozápadu. Na bokoch modrá deka zaliata pásmi zlata prenikajúceho cez drevené žalúzie na okne. V hoteloch sa budil pri ženách s tvármi ako figúra na proxe božskej lode. Spali vedľa neho, všetky rovnaké a rovnako osamelé, nahé, namierené kamsi do prázdna. Táto bola iná. Už teraz z nej bolo cítiť zmysel. Zmysel a meno.

Posadil sa a spustil nohy z postele. Cítil, ako medzi nimi a chladnou podlahou škrípe morský piesok. Vo vzduchu sa vznášal jemný, no neústupný pach insekticídov. Nahý sa postavil. Dunelo mu v hlave. Prešiel k prvým z dvojice dverí a skusmo ich otvoril. Bola za nimi rovnaká biela dlažba, rovnaká biela omietka a pologuľa sprchovej hlavice na konci vodovodného potrubia s flakmi od hrdze.

Z oboch kohútikov tiekla rovnaká voda s telovou teplotou. Vedľa plastového pohára ležali starožitné hodinky – mechanické rolexky s bledým koženým remienkom.

Okná pod okenicami mali miesto skla iba hustú sieťku zo zeleného plastu. Pozrel sa von cez drevené lamely, vystrúhal grimašu od príkreho slnečného jasu a uvidel vyschnutú fontánu s kvetovanými kachličkami a hrdzavú kostru Volkswagenu Chrobák.

Allison. Tak sa volala.

NA sebe mala ostrapkané kaki šortky a jedno z jeho bielych tričiek. Ľavé zápästie jej zdobili mechanické rolexky s matným oceľovým telom a remienkom z bravčovej kože. Prechádzal sa s ňou po oblúku pláže smerom k Barre de Navidad. Museli sa držať na úzkom páse mokrého piesku medzi skalami a vodou.

Už spolu čo-to zažili – spomenul si na ňu pri jednom zo stánkov malomestskej tržnice s kávou v obrovskom kameninovom hrnčeku, aký treba radšej držať obomi rukami. Zvyškom placiky vytieral z popraskaného bieleho taniera posledné kúsky vajec a salsy a pozoroval muchy, čo krúžili okolo prstov svetla prenikajúceho cez medzery v palmových listoch a vlnitom plechu. Bavili sa o jej práci pre akúsi právnickú firmu v Los Angeles aj o tom, ako žije sama v jednom z ošarpaných pontónových mestčiek ukotvených na pláži Redondo. On jej tvrdil, že robí personalistiku. Alebo aspoň robil. „Možno sa už aj obzerám po niečom inom.“

V tom, čo sa medzi nimi rozvíjalo, však nemali slová veľký význam. Nad hlavou sa im objavila nádherná fregata. Chvíľu sa nehybne vznášala na vzdušnom prúde, potom sa sklzla nabok, spravila vývrtku a zmizla. Obaja sa až zachveli od toľkej slobody, od toľkého bezmyšlienkovitého plachtenia. Stisla mu ruku.

Na piesku sa oproti nim vynorila akási modrá postava. Bol to vojenský policajt smerujúci do mesta. Jeho naleštené čižmy absurdne kontrastovali s hebkou bielobou pláže. Keď ich míňal, Turner poctivo zaregistroval jeho laserovú karabínu Steiner-Optic s mieridlami Fabrique Nationale. Na očiach mal tmavé

okuliare a dokonale čisté nohavice sa mu pýšili pukmi ostrými ako nože.

Turner nikdy nenesol uniformu, aj keď väčšinu dospelosti prežil ako vojak. Bol žoldnier, zamestnávali ho obrovské korporácie zapletené do tajných vojen o celé ekonomiky. Špecializoval sa na extrakcie špičkových riadiacich a výskumných pracovníkov. Nadnárodné spoločnosti, pre ktoré pracoval, by nikdy ani nepripustili, že niekto ako on vôbec existuje.

„Včera si stiahol skoro celú Herraduru,“ povedala mu.

Prikývol. Jej dľaň ho sucho hriala. Sledoval, ako jej piesok pri každom kroku rozťahuje prsty s ošúchaným ružovým lakom na nechtoch.

K pobrežiu sa sunuli vlny s okrajmi priesvitnými ako zelené sklo.

Vodný poprašok jej dopadal na opálenú pleť.

OD prvého dňa si vytvorili veľmi jednoduchý životný rytmus. Raňajky na trhu pri stánku s betónovým pultom vyhladeným ako najlepší mramor. Dopoludnia plávanie, až kým ich slnko nezaženie do chladného tieňa v hoteli, kde sa budú milovať pod drevenými lopatkami pomalého stropného ventilátora. Potom spánok. Poobede skúmanie bludiska stiesnených uličiek za Avenidou alebo výlet do kopcov. Jedli v podnikoch na pláži a popíjali na terasách bielych hotelov. Hrebene vln striebriel mesačný svet.

Postupne ho aj bez slov naučila novému štýlu vášne. Bol zvyknutý, že ho obsluhujú zväčša len anonymné, skúsené profesionálky. Teraz kľačal na dlažbe bielej jaskyne, skláňal hlavu, lízal ju, s jej vlhkosťou sa miešala sol Pacifiku, vnútrajšok jej stehien ho chladil na lícach. Držal ju dľaňami za boky, dvíhal ju k sebe ako kalich, pevne na ňu tisol pery a hľadal jazykom stred, bod, frekvenciu, ktorá ju vynesie do extázy. Potom sa s úsmevom posunul vyššie, vnikol do nej a aj sám si našiel cestu do toho istého.

Niekedy sa potom rozprávali, zapriadali dlhé špirály rozhovorov, ktoré sa vinuli von a splývali so zvukmi mora. Ona hovorila veľmi málo a on sa naučil vážiť si všetko, čo povie. Vždy ho pritom držala. Držala a počúvala.

PREŠIEL týždeň, potom druhý. Ráno posledného dňa sa zobudil v tej istej chladivej miestnosti s ňou po svojom boku. Pri raňajkách sa mu zdalo, že z nej cíti zmenu. Odrazu bola akási napätá.

Poležali si na slnku, zaplávali si a v posteli ho zabehané city prinútili zabudnúť na náznaky úzkosti.

Popoludní navrhla prechádzku po pláži smerom k Barre, tak ako v to prvé ráno.

Zo slotu v hlave si vytiahol záslepku a miesto nej doň zasunul mikrosoft. Ako sklená veža sa v ňom vztýčila štruktúra španielčiny. Neviditeľné dvere mu odkrývali zákutia prítomného, budúceho, predminulého času a podmieňovacieho spôsobu. Nechal ju v izbe a šiel na trh na druhej strane Avenidy. Kúpil slamený košík, niekoľko plechoviek chladeného piva, sendviče a ovocie. Na spätočnej ceste si v stánku na Avenide vybral slnečné okuliare.

Bol silno, rovnomerne opálený. Ostré línie Holanďanových záplat zmizli a Allison ho naučila jednote jeho tela. Keď ráno vídal v zrkadle zelené oči, už boli skrátka jeho a Holanďan mu viac nevstupoval do snov so zlými vtipmi a suchým kašľom. Niekedy sa mu však do nich vkradli útržky spomienok z Indie – krajiny, ktorú ani nestihol zažiť. Boli to len miniatúrne fragmenty: Čandní Čauk, vo vzduchu cítiť prach a smažený chlieb...

VO štvrtine zátoky sa k nebu týčili steny bývalého hotela. Vlny tam narážali silnejšie – každá znela ako výbuch.

Ťahala ho k nim s čímsi novým v kútikoch očí. Mala ich akési napäté. Čajky sa rozpáchli na všetky strany, keď ruku v ruke išli po pláži nazeráť do tieňov za dierami miesto dverí. Piesok tam ustúpil, fasáda sa rozpadla, steny zosypali a nechali za sebou podlahy troch poschodí, čo ako mamutie šindle visia zo zdeformovaných hrdzavých šliach oceľových tyčí, každé s iným odtieňom a vzorom dlažby.

Nad jedným z betónových oblúkov sa vynímal nápis HOTEL PLAYA M vyskladaný z drobných mušlí neistým, detinským písmom. „Mar,“ doplnil to nahlas, aj keď si už mikrosoft zase vybral. „Je koniec,“ povedala a prešla do tieňa za oblúkom.

„Čoho?“ Šiel za ňou. Na boku ho škrabal slamený košík. Medzi prstami cítil suchý, sypký, chladivý piesok.

„S týmto miestom. Koniec. Navždy. Nemá čas ani budúcnosť.“

Uprene sa na ňu zahľadel, potom zbehol očami za ňu až k prie-sečníku dvoch napoly zrúcaných stien so spleťou hrdzavých posteľných pružín. „Páchne to tu po štankách,“ vyhlásil. „Podme si zaplávať.“

MORE ho zbavilo zimomriavok, no stále medzi nimi cítil nečaka-ný odstup. Usadili sa na deku z jeho izby a mlčky sa najedli. Trosky vrhali čoraz dlhšie tieň. Vietor rozčesával jej preslnené vlasy.

„Vďaka tebe myslím na kone,“ povedal napokon.

„No...“ povedala ako z hĺbok nekonečného vyčerpania, „ved vyhynuli len pred tridsiatimi rokmi.“

„Nie,“ pokrútil hlavou. „Myslím na ich srst. Na ich krk, keď cválali.“

„Na konskú hrivu,“ povedala so slzami v očiach. „Kašlem na ňu.“ Začali sa jej triasť plecía. Zhlboka sa nadýchla. Prázdnu ple-chovku od Carta Blanca zahodila dolu na pláž. „Hriva, ja, čo na tom záleží?“ Znova ho objala. „Ach, poď, Turner! No tak!“

Lahla si, stiahla ho za sebou a on si niečo všimol. Ďaleko na obzore, kde sa hladina stretá s oblohou, bol čln malý ako takmer neviditeľná biela pomlčka.

KEDĽ sa posadil a natiahol si džínsy s odstrihnutými nohavicami, už z neho bola jachta. Medzičasom sa priblížila a ladne pretína-la trupom vodu. Bola zatažená, takže aj voda musela byť hlboká. Podľa sily príboja tu pobrežie zrejme klesalo takmer kolmo do hl-bín. Asi preto sa aj hotely končili oveľa ďalej na pláži a tento ne-mal šancu na prežitie. Vlny mu omývali základy.

„Daj mi ten kôš.“

Zapínala si blúzku. Kúpil jej ju v jednom z malých ospalých obchodíkov na Avenide. Prenikavo modrá mexická bavlna, ne-kvalitné stehy. Oblečenie z miestnych obchodov málokedy pre-žilo viac ako jeden či dva dni. „Daj mi kôš, hovorím!“

Urobila to. Zalovil vo zvyškoch popoludňajšieho oddychu a pod plastovým vrecúškom s rezmi ananásu s citrónom a páli-
vým korením nahmatal ďalekohľad. Vytiahol ho. Bol to poľný
model 6x30. Zložil zabudované krytky zo šošoviek aj okulárov
a pozrel sa na ideogramy firmy Hosaka. Spoza jachty sa vynoril
žltý nafukovací čln. Smeroval k nim.

„Turner, ja...“

„Vstaň.“ Napchal do košíka deku aj jej uterák, zobral si posled-
nú plechovku teplého piva a položil ju vedľa ďalekohľadu. Potom
jej vtisol košík do ruky. „Možno sa mýlim,“ povedal. „Ak áno, tak
ujdi. Utekaj k tomu druhému palmovému hájiku.“ Ukázal naň
prstom. „Do hotela sa nevracaj. Choď rovno na autobus a odvez
sa do Manzanilla alebo Vallarty. Choď domov.“ Už počul vrčanie
závesného motora.

Videl, ako sa jej do očí tisnú slzy, nevydala však ani hláska.
Zvrtila sa a utekala okolo trosiek. Košík si tisla k telu, potkýnala
sa v sykom piesku a ani raz sa neobzrela.

Obrátil sa naspäť k jachte. Nafukovací čln poskakoval na vl-
nách. Jachta sa volala *Cušima* a naposledy ju videl v Hirošimskom
zálive. Z jej paluby sa pozeral na červenú šintoistickú bránu v Icu-
kušime.

Nepotreboval ďalekohľad, aby vedel, že v člne sa k nemu vezie
Conroy a kormidluje jeden z nindžov Hosaky. Sadol si do turec-
kého sedu na chladivý piesok a otvoril poslednú plechovku me-
xického piva.

POZERAL sa na rad bielych hotelov opretý o zábradlie *Cušimy*
z tиковého dreva. Za hotelmi žiarili tri hologramy mestečka: Ba-
namex, Aeronaves a šesťmetrová Panna Mária miestnej katedrály.

Vedľa neho sa postavil Conroy. „Bleskový džob,“ povedal. „Veď
vieš, ako to chodí.“ Mal monotónny hlas bez prízvuku, akoby mu
ho modulovali podľa lacného zvukového čipu. Tvár mal širokú
a bielu ako smrť. Hlboko usadené oči s tmavými kruhmi, nad
nimi peroxidová hriva vyčesaná zo širokého čela. Oblečenú mal
čiernu polokošelu a voľné čierne nohavice. „Poďme dnu,“ zavelil

a zvrtol sa. Turner šiel za ním. Vo dverách kajuty sa musel prikrčiť. Biele zásteny, svetlé borovicové drevo bez jediného kazu – strohá móda tokijských korporácií.

Conroy sa uvelebil na nízkom štvorcovom vankúši zo sivej semišovej koženky. Turner ostal stát s rukami voľne pri tele. Jeho hosťiteľ položil na nízky keramický stolík medzi nimi strieborný inhalátor. „Dáš si na zvýšenie cholínu?“

„Nie.“

Sám si vopchal inhalátor do nosnej dierky a zhlboka sa nadýchol. „Trocha suši?“ Položil ho naspäť na stolík. „Asi pred hodinou nám zabrala jedna fakt veľká ryba.“

Turner stál na mieste a nehybne sa naňho pozeral.

„Christopher Mitchell,“ pokračoval Conroy. „Maas Biolabs. Hlavný odborník na hybridómy. Chce prejsť k Hosake.“

„Nikdy som o ňom nepočul.“

„Nehovor. Dáš si niečo na pitie?“

Turner pokrútil hlavou.

„Kremík je na ústupe, Turner. Mitchell dokázal rozbehať biočipy a Maas sedí na neskutočných patentoch. To predsa vieš. No a tento chlap je ich hlavný špecialista na monoklonové látky. Chce zbehnúť – a my dvaja mu to máme umožniť.“

„Ale ja som už asi na dôchodku, Conroy. Pekne som si to tam užíval.“

„Presne to hovoril aj psychologický tím v Tokiu. Pozri sa, nie si mimo prvý raz, chápeš? Je to terénna psychologička na výplatnej páske Hosaky.“

V stehne mu začal poskakovať jeden zo svalov.

„Hovoria, že si pripravený, Turner. Po Naí Dillí mali trocha obavy, a tak si ťa dali preklepnúť. Trocha terapie nikdy nezaškodí, čo povieš?“

2

MARLY

Na pohovor si vzala na seba to najlepšie, no v Bruseli pršalo a ona nemala na taxík. Zo stanice Eurotrans musela ísť pešo.

V ruke schovanej vo vrecku svojej jedinej dobrej bundy – už takmer rok starej Sally Stanley – zvierala dokrkvaný telefax. Vlastne ho ani nepotrebovala, adresu už vedela naspamäť, no nedokázala ho pustiť o nič viac, ako prerušiť tranz, ktorý ju držal pred výkladom drahého obchodu s pánskymi odevmi. Striedavo v ňom videla konzervatívne flanelové košeľe a odraz svojich tmavých očí.

Ak nič iné, tak tie ju určite pripravia o ponúkané miesto. Vôbec na to netreba mokré vlasy, ktoré si fakt mala od Andrey nechať pristrihnúť. V očiach sa jej totiž zračila bolesť a útlm, ktoré si musí všimnúť každý. Onedlho ich uvidí aj *Herr* Josef Virek, najmenej pravdepodobný zo všetkých potenciálnych zamestnávateľov.

Keď jej doručili telefax, trvala na tom, že ide o krutý kanadský žartík, ďalší neželaný kontakt. Vďaka médiám ich zažila toľko, že si Andrea objednala pre svoju domácu linku špeciálny program, ktorý zablokuje všetky čísla, čo nie sú v jej trvalom zozname. Teraz však tvrdila, že práve preto poslali telefax. Ako inak sa s ňou mohli skontaktovať?

Marly na to len pokrútila hlavou a pritiahla si k telu Andrein starý froté župan. Prečo by Virek – neskutočne bohatý zberateľ a sponzor umenia – chcel zamestnať potupenú bývalú riaditeľku miniatúrnej parížskej galérie?

Nato zase krútila hlavou Andrea. Nemala trpezlivosť s novou a zahanbenou Marly Krushkovou, ktorá trávi celé dni u nej v byte a niekedy sa ani neunúva obliecť. Pokus o predaj jediného falzifikátu podľa nej nebol ani zďaleka taký jedinečný, ako si jej priateľka myslí. Keby sa médiá tak urputne nesnažili ukázať, že ten odporný Gnass je v skutočnosti ešte aj hlupák, sotva by sa to dostalo do správ. Gnass mal dosť peňazí a bol dosť odpudivý na to, aby z toho urobili víkendový škandál. „Keby si nebola taká pekná, nevšimli by si ťa tak intenzívne,“ dodala zvyčajne s úsmevom.

Marly tomu neverila.

„A za ten falzifikát môže Alain, nie ty. Ty si v tom nevinne. Už si zabudla?“

Marly si miesto odpovede len znova pritiahla župan a odišla do kúpeľne. Za priateľkinou snahou o pomoc tušila netrpezlivosť ženy, ktorá je nútená deliť sa o veľmi malý priestor s nešťastnou a neplatiacou spolubývajúcou.

Musela jej požičať ešte aj peniaze na Eurotrans.

S bolestnou námahou sa vytrhla z kruhu myšlienok a znova splynula s hustým, no nenáhlivým prúdom vážnych Belgičanov na nákupoch.

S úsmevom sa okolo nej pretislo dievča vo svietivých priliehavých nohaviciach a priveľkom vlnenom kabáte pánskeho strihu. Pri bližšom pohľade Marly odhalila, že je z módného obchodu, v ktorom za študentských čias nakupovala aj ona. Teraz jej to oblečenie pripadalo neskutočne mladícke.

V bielej zovretej pästi stále schovávala telefax.

Galerie Duperey, Rue au Beurre 14, Brusel.

Josef Virek.

RECEPČNÁ v chladnom sivom vstupe do Galerie Duperey vyzerala, akoby tam vyrástla – ako rozkošne jedovatá rastlina s koreňmi za plátom lešteného mramoru, do ktorého vsadili glazúrovanú klávesnicu. Zdvihla k Marly lesklé oči. Krushková si predstavovala cvakanie uzáverov a bzukot objektívov. Jej zúbožená podoba sa teraz isto presúva do nejakého zapadnutého kúta Virekovho impéria.

„Marly Krushková,“ predstavila sa bojujúc s nutkaním vytiahnuť z vrecka dokrčený telefax a trápne ho vyrovnáť na leštenom mramore. „Idem za *Herr Virekom*.“

„*Herr Virek* sa dnes nemohol dostaviť do Bruselu, *Fraulein Krushková*,“ oznámila jej recepcná.

Marly hľadela na jej dokonalé pery. Uvedomovala si bolesť, ktorú jej tie slová spôsobujú, aj prenikavú rozkoš, s ktorou sa naučila prijímať životné sklamaná. „Aha.“

„Rozhodol sa však vykonať pohovor prostredníctvom senzorickeho prepojenia. Vojdite, prosím, do tretích dverí naľavo.“

TÁ miestnosť bola biela a pustá. Na dvoch stenách viseli nezarámované obdĺžniky čohosi, čo vyzeralo ako zmoknutá lepenka s množstvom dier po rôznych nástrojoch. *Katatonenkunst*. Konzervatívne. Klasická ukážka diel, aké sa ponúkajú umeleckým komisiám holandských komerčných bánk.

Sadla si na nízku koženú lavicu a konečne si dovoľila pustiť z ruky telefax. Bola sama, no predpokladala, že ju odniekiaľ pozorujú.

„*Fraulein Krushková*.“ Vo dverách oproti tým, ktorými vošla, stál mladý technik v zelenom plášti. „O chvíľu, prosím, prejdite cez miestnosť a otvorte tieto dvere. Kľučku stisnite pevne, aby sa maximalizovala kontaktná plocha s vašou dlaňou. Dovnútra vchádzajte opatrne. Malo by dôjsť len k minimu priestorovej dezorientácie.“

Prekvapene zažmurkala. „Prosím...“

„Senzorické prepojenie,“ povedal, stiahol sa a zavrel za sebou dvere.

Vstala z lavice, pokúsila sa trochu zrovnať fazónu premočenej bundy, siahla si na vlasy, rýchlo si to rozmyslela, zhlboka sa nadýchla a vykročila k dverám. Slová recepcnej ju pripravili na jediný typ prepojenia, aký poznala – simstimový signál prenášaný cez Bell Europa. Predpokladala, že si nasadí helmu posiatu dermatrodami a Virek miesto kamery využije živého človeka.

Jeho bohatstvo však bolo na diametrálne inej úrovni.

Keď zovrela v dlani chladnú mosadznú kľučku, mala pocit, akoby sa pod jej dotykom zvíjala a kĺzala dolu dotykovým spektrom textúry a teploty.

Po sekunde z nej bol zase len kov, železo natreté nazeleno, čo sa presúva hore-dolu po línii perspektívy. Až zalapala po dychu, keď si uvedomila, že je to staré zábradlie.

Vietor jej do tváre vohnal pár kvapiek dažďa.

Vo vzduchu bolo cítiť vodu a vlhkú hlinu.

Spleť drobných detailov. Jej vlastné spomienky na piknik umeleckej fakulty plný alkoholu v súboji s dokonalosťou Virekovej ilúzie.

Pod sebou mala nezameniteľnú panorámu Barcelony. Z dymového oparu stúpali divné veže baziliky Sagrada Familia. Chytila sa zábradlia aj druhou rukou, aby potlačila závrat. To miesto poznala. Bola v parku Güell – ošumele rajskej záhrade Antonia Gaudího. Stála na holom svahu za centrom mesta. Vľavo od nej na drsnej kamennej rampe naveky zamrzol ozrutný jašter zo zmesi keramických kachličiek. Fontána z jeho vyškerenej papule zavlažovala záhon vyčerpaných kvetov.

„Ste dezorientovaná. Odpustite mi to, prosím.“

Josef Virek trónil na jednej z kľukatých lavičiek parku. Široké zhrbené plecia mu zakrýval hebký zvrchník. Jeho tvár už poznala azda celý život. Z akéhosi dôvodu si teraz spomenula na jeho fotografiu s anglickým kráľom. Usmial sa na ňu. Hlavu mal veľkú, pekne tvarovanú, s hrivou pevných tmavosivých vlasov. Nozdry neprestajne rozšírené, akoby vetril po neviditeľných prúdoch umenia a biznisu. Pod okuliarmi bez obrúčok sa skrývali oči, ktoré by pokojne mohli slúžiť ako jeho ochranná známka – také boli modré a čudesne jemné.

„Nech sa páči.“ Úzkou rukou ukázal na náhodnú mozaiku rozbitej keramiky, ktorou bola obložená jeho lavička. „Musíte mi odpustiť, že sa tak spolieham na technológie. Už vyše desať rokov som uväznený v špeciálnej nádobe. Držia ma uprostred nechutnej priemyselnej štvrte na okraji Štokholmu – alebo možno v pekle. Nie som zdravý, Marly. Sadnite si ku mne.“

Zhlboka sa nadýchla, zišla po kamenných schodoch a po chodníku k jeho lavičke. „Pred dvomi rokmi som videla vašu prednášku v Mníchove, *Herr Virek*," povedala. „Kritizovali ste Faesslera a jeho *autistisches Theater*. Vtedy ste vyzerali celkom...“

„Faesslera?“ Zvraštil opálené čelo. „Videli ste dvojníka alebo možno hologram. V mojom mene sa pácha mnoho rôznych vecí, Marly. Niektoré aspekty môjho majetku sa do istej miery osamostatnili. Občas dokonca bojujú medzi sebou. Vzbura fiškálnych extrémov. Z dôvodov, ktoré sú zložité až za hranice okultnosti, sa správy o mojej chorobe nikdy nedostali na verejnosť.“

Sadla si vedľa neho a sklonila pohľad k špinavej zemi medzi poškrabané špičky svojich čiernych topánok ešte z Paríža. Videla úlomok bledého štrku, hrdzavú kancelársku sponku, drobnú zoschnutú mŕtvolku včely alebo možno sršňa. „Neuveriteľné detaily...“

„Áno," súhlasil. „To sú tie nové biočipy od Maasu. Mali by ste vedieť," dodal, „že do podobných detailov poznám aj váš súkromný život. V niektorých prípadoch o ňom viem aj viac ako vy.“

„Naozaj?“ Zistila, že najľahšie to bude, keď sa sústreďí na pamätihodnosti mesta, ako si ich pamätá z pol tučta školských prázdnin. Hneď tu neďaleko by mal byť bulvár Las Ramblas s papagájmi, kvetmi a tavernami, kde sa podávajú kalmáre a čapuje tmavé pivo.

„Áno. Viem, že to bol váš mladý milenec, kto vás presvedčil, že ste našli stratený Cornellov originál...“

Marly zavrela oči.

„To on si objednal falzifikát. To on najal dvoch nadaných študentov vizuálneho umenia a etablovaného historika, ktorý sa ocitol v istých osobných problémoch... Ako ste už asi odhadli aj sama, platil im peniazmi, ktoré vytiahol z vašej galérie. Plačete...“

Prikývla. Na ruke zacítila chladný ukazovák.

„Vyplatil som Gnassa. Zaplatil som polícii, aby ten prípad nechala plávať. Tlač mi nestála za kupovanie – to sa oplatí len veľmi zriedka. Teraz môže vaša tak trocha nedobrá povest slúžiť aj vo váš prospech.“

„*Herr Virek*, ja fakt...“